

European Disability Forum 1997-2007: Ti års kamp for rettigheder for mennesker med handicap

Et historisk tilbageblik på diskrimination af mennesker med handicap

I 1997 stiftede europæiske og nationale organisationer af mennesker med handicap og forældre til mennesker med handicap, som ikke er i stand til at tale egen sag, i fællesskab European Disability Forum (EDF).

EDF er en uafhængig og unik platform i Europa, som har en proaktiv rolle overfor EU institutioner og beslutningstagere, og som søger at beskytte og forsvare rettigheder for mennesker med handicap. Det er EDF's ambition og daglige virke at søge indflydelse på EU's lovgivning, da enhver EU beslutning og initiativ på ethvert niveau har direkte indflydelse på dagligdagen for europæiske borgere med handicap.

Et årti er gået siden starten på kampen. I dag kan vi, mennesker med handicap og forældre til mennesker med handicap, som ikke er i stand til at tale egen sag, se tilbage og være stolte af vores indsats for at fremme rettighederne for mennesker med handicap i Europa. I dag skal vi også se fremad og fortsætte med at øve indflydelse for at styrke de lovgivningsmæssige tiltag i Europa, og for at sikre, at en total inklusion af mennesker med handicap i samfundet bliver en realitet. Det skal vi gøre, fordi handicap handler om menneskerettigheder, og fordi handicap er et emne, som vedrører os alle.

Handicap bag scenen

- Handicappede mennesker er ikke en lille minoritet: Vi er mere end 50 millioner EU borgere med et handicap, og vi repræsenterer derfor mere end **10% af EU's befolkning**.
- **Én familie ud af 4** har et familiemedlem med et handicap.
- Sandsynligheden for, at vi kan tage en **videregående uddannelse, er halvt så stor** som for mennesker uden handicap

- Vores indtægtskilde er oftest en overførselsindkomst, ikke en løn. Endvidere er vores indkomst **generelt betydelig lavere** end en indkomst for et menneske uden handicap.
- Vi må konstatere, at **arbejdsløsheden er dobbelt så høj** som hos mennesker uden handicap
- Vi bor i **utilgængelige omgivelser** på trods af det faktum, at vi, sammen med andre mennesker med varig og midlertidig nedsat mobilitet, udgør 40% af befolkningen.
- Blandt mennesker med handicap har **én af to personer aldrig deltaget i fritids-, kultur- og sportsaktiviteter** og har aldrig haft adgang til teater, til biograf, til koncerter, til biblioteker
- Vi bliver konfronteret med **isolation og fordomme**.
- Der er mere end 200.000 mennesker med handicap, som er **tvunget til at leve i lukkede institutioner** uden ret til at foretage valg i livet, og som er frataget de mest fundamentale menneskerettigheder.
- Den **frie bevægelighed** i EU er kun ønsketænkning for os, fordi fysiske og lovgivningsbarrierer oftest forhindrer os i at forlade det sted, vi bor.

1997-2007: Ti års forberedelse

EDF's første bedrift i 1997 åbnede vejen til en ny æra for mennesker med handicap i Europa: Vedtagelse af Artikel 13 om anti-diskrimination i Amsterdam Traktaten, som var den allerførste og unikke reference til handicap i EU Traktaten. En stor succes, som blev det legale fundament til at beskytte mennesker med handicap mod diskrimination, og som gav EU ansvar for aktivt at arbejde i den retning. En sådan bedrift ville aldrig have været mulig uden den europæiske mobilisering af mennesker med handicap og deres respektive organisationer.

Efter ti års intensivt arbejde på EU og nationalt niveau, har EDF og de nationale organisationer været rundt om utallige initiativer og lovmæssige beslutninger, som positivt har ændret og vedblivende vil ændre tilværelsen for mennesker med handicap i Europa:

- Et stigende antal europæiske byer tilbyder tilgængelig offentlig transport for mennesker med nedsat mobilitet og bidrager derved til at øge deres autonomi og mobilitet
- Arbejdsgivere anvender i stigende omfang ansættelsesprocedurer med basis i lige muligheder og tilbyder at tilpasse arbejdspladser, som imødekommer handicappede mennesker behov
- Et menneske med handicap kan anlægge sag, hvis man føler sig diskrimineret af sin arbejdsgiver i forbindelse med fastholdelse eller ansøgning om et job eller en elevplads
- Et stadig større antal offentlige hjemmesider er blevet mere tilgængelige for mennesker med handicap

- Et stadig større antal elevatorer lever op til at imødekomme tilgængelighedsstandarder
- Et større antal informations- og kommunikationsteknologiske produkter og services som mobiltelefoner, computer hardware og software – er nu mere tilgængelige for blinde og for mennesker med nedsat syn
- Euromønter og -sedler er den mest tilgængelige valuta nogensinde i Europa
- Et stadig større antal medicinpræparater sælges med information i punktskrift for blinde
- Mennesker med handicap skal have fuld kvalitativ assistance i lufthavne, når man er flypassager
- På EDF's initiativ blev Handicapåret 2003 brugt til at skabe synlighed om handicap - fra europæisk til lokalt niveau, og mange regerings- og lovgivningsmæssige initiativer har fundet sted som følge heraf
- Når offentlige kontrakter på levering af produkter og tjenesteydelser sendes i udbud, skal offentlige myndigheder indarbejde tilgængelighedskrav for mennesker med handicap i udbudsmaterialet
- 35% af EU's støtte til regionale og lokale områder skal respektere principperne om antidiskrimination og fuld tilgængelighed for mennesker med handicap
- Den internationale konvention om menneskerettigheder for mennesker med handicap, som EDF og EU arbejdede stærkt for, blev vedtaget af UN Generalforsamling i december 2006. Det er det første lovligt bindende internationale instrument, som er bindende for EU og dets medlemslande, når den tiltrædes.

2007 og fremover: Vi skal mobilisere for at beskytte vores rettigheder!

> Adgang til personlig myndighed og integritet, retssikkerhed og ligebehandling i forhold til loven

Vi, mennesker med handicap, skal, præcis som andre europæiske borgere, have lige rettigheder i forhold til loven. Vi skal have en personlig myndighed og integritet, som giver også adgang til det samme internationale menneskerettigheder. Og hvis det er nødvendigt, skal vi kunne få den fornødne hjælp til at forvalte vore egne økonomiske midler og til at beslutte og vælge i forhold til det, som har indflydelse på vores liv og deltagelse i samfundet, herunder skal vi gives en lige adgang til at kunne købe fast ejendom.

> Uddannelse for alle

Vi, børn, unge og voksne med handicap, skal kunne opnå **lige adgang** til uddannelse; have mulighed for at modtage undervisning, det være sig specialundervisning eller generel undervisning, i **inklusive rammer** og skal have **valgmulighed** i dialog med vores familie, for at tage beslutning om vores behov og ønsker til undervisning.

> **Lige behandling i ansættelser**

Vi, som andre borgere, skal kunne drage fordel af principperne om **ligebehandling**, når vi ansøger om et job eller skal fastholdes i et job. Endvidere skal vi kunne drage fordel af **ligeløn og lige rettigheder** med samme professionelle status og kompetencer, som andre. Arbejdsgiveren må også være indstillet på at indrette arbejde og arbejdspladser for at imødekomme et handicappet menneskes behov.

> **Social beskyttelse, inklusiv social sikkerhed**

Vi, handicappede borgere, har en ret til lige muligheder for at kunne flytte til et andet EU land, til at studere, til at arbejde, til at besøge familiemedlemmer etc. Dette fordrer fjernelse af hindringer for fri mobilitet i det sociale system.

> **At leve uafhængigt i samfundet og foretage egne valg i livet**

Vi skal, som enhver anden borger, have mulighed for at bo og leve et sted, som vi selv vælger. Vi skal kunne træffe vores egne valg for, hvordan vi vil tilrettelægge vores liv. Vi skal kunne vælge hvilken støtte, vi skal have i dagligdagen, og hvordan den støtte skal kunne ydes – her under skal vi have ret til en tilstrækkelig personlig assistance. Det skal accepteres, at vores familier kan have en aktiv rolle i livets valg, f.eks. i forhold til uddannelse og anden form for social inklusion af børn og unge med handicap og mennesker med multiple og komplekse funktionsbegrænsninger. Skræddersyede ressourcer og støtte til at imødekomme behov hos borgere med handicap og deres familier må ydes.

> **Adgang til sundhedsvæsenet og langsigtet pleje**

Vi skal, som andre borgere, have fuld og lige adgang til en **kvalitativ, effektiv og bedst mulig sundheds- og plejeservice**, som er tilpasset det enkelte menneskes behov og accept, inklusiv tidlig diagnosticering, omgående intervention, rehabilitering og ydelse af nødvendige ressourcer for en maksimal udvikling. Dette skal også gælde for mennesker med sindslidelse og multiple og komplekse funktionsnedsættelser.

> **Tilgængelighed til materielle goder og tjenesteydelser**

Vi skal, som andre kunder, kunne drage fordel af og kunne vælge imellem det samlede udbud af daglige fornødenheder og tjenesteydelser. Der skal tages lovgivningsmæssige skridt til at sikre, at alle daglige fornødenheder og tjenesteydelser skal designes og leveres, så de er fuldt tilgængelige på basis af princippet om **"Design for alle"**.

> **Adgang til kultur, fritid og sport**

Vi skal, som andre borgere, kunne **deltage fuldt ud** i alle kulturelle, fritids- og sportsaktiviteter, som skal være fuldt tilgængelige, og vi skal kunne udtrykke os kulturelt og kunstnerisk.

> **Tilgængelighed til offentlig transport**

Vi skal, som andre borgere, **frit og uafhængigt kunne rejse** med taxa, bus, tog, fly eller skibsfart, til den destination, vi ønsker.

> **Adgang til offentlig infrastruktur**

Vi skal, som andre borgere, have fuld og lige adgang til enhver **offentlig bygning og offentligt rum** som f.eks. parker, legepladser, restauranter, barer, teatre, indkøbscentre, museer – uanset om vi er ledsaget af en guide/ledsager eller en førerhund. Vi skal kunne færdes sikkert over alt på f.eks. fortove, gader, fodgængerovergange. Lovgivningsmæssige skridt må tages for at ethvert etableret område bliver fuldt tilgængeligt på basis af princippet om **”Design for alle”**.

> **Tilgængelig kommunikation og information**

Vi skal, som andre borgere, have fuld adgang til **al information** i den private og offentlige sektor i tilgængelige formater (elektroniske formater, punktskrift, store typer, synstolkning, tegnsprogstolkning, undertekster, let forståelig tekst). Vi skal have adgang til hele spektret af de elektroniske kommunikationsværktøjer, der tilbydes på markedet, så vi fuldt ud og på lige vilkår kan deltage i samfundslivet.

> **Bekæmp den diskriminerende og stereotype opfattelse af mennesker med handicap**

Vi, handicappede kvinder og mænd, udbeder os **respekt om vores værdighed** i det politiske og offentlige liv i forbindelse med annoncering og i medierne generelt.

> **Lige adgang til at stemme og deltagelse i valgkampagner**

Vi skal, som andre borgere, frit og uafhængigt kunne bruge vores stemmeret (inklusiv retten til at stemme i hemmelighed og til at få oplysning om tilgængelige valgmøder, valgmateriale og dokumenter i forbindelse med valg). Vi må sikres vores ret til at kunne blive valgt til alle former for offentlige embeder.

Handicapbevægelsen ønsker:

1. **Omfattende lovgivning mod antidiskrimination af handicap for at beskytte mennesker med handicap**, for at fjerne eksisterende barrierer, for at forhindre etablering af nye barrierer, og for at opnå lige muligheder og lige deltagelse i alle livets aspekter.
2. **En hurtig underskrivnings- og ratificeringsproces** fra EU og EU's medlemsstater af den internationale konvention om menneskerettigheder for mennesker med handicap.

3. Konkrete tiltag, mål og objektiv sikring af **ligebehandling i uddannelse og undervisning** og deltagelse i det sociale liv for børn og unge med handicap gennem regional, national og europæisk politik.
4. Konkrete tiltag, mål og objektiv sikring af **ligebehandling i ansættelser** gennem regional, national og europæisk politik.
5. Nationale reformer, som tager sigte på, at **mennesker med handicap ikke skal bo på institution, og at der sikres alternativer for et uafhængigt liv i samfundet** gennem kvalitativ og opnåelig service, som supporteres gennem tilstrækkelige midler. EU skal også arbejde for dette.
6. Generelle standarder om **tilgængelighed og antidiskriminerende krav i forbindelse med alle former for støtte**, som også omfatter EU området, for at forhindre at nye barrierer dannes
7. **Facts og eksempler om handicap**, som vil reflektere den virkelige situation og livsvilkår for mennesker med handicap i Europa for at understøtte en sund basis for udvikling af lovgivningsmæssige mål og initiativer for effektivt at beskytte vores rettigheder.
8. **Generelle standarder og lovgivning til sikring af fuld tilgængelighed til materielle produkter og service** i EU

Vi, mennesker med handicap i Europa, beder EU, nationale, regionale og lokale autoriteter i tæt samarbejde med hele det civile samfunds aktører om at gøre diskrimination af mennesker med handicap til noget, som hører historien til.

GØR EN FORSKEL

Brug ét minut af din tid og vær med til at ændre livet for mere end 50 millioner mennesker

Skriv under på www.1million4disability.eu